

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΒ'.

ΑΘΗΝΑΙ, ΙΟΥΛΙΟΣ 1921

ΑΡΙΘ. 7.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το Οικονομικόν Μέλλον τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Θ. Γενιδουναίου.

Τὸ βιομηχανικὸν τιμῆμα ἐν τῷ νέῳ σχεδίῳ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Στυλ. Δελοῦδα.

Ἀποσπάσματα ἐκ Περιοδικῶν.

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ συμφέρῃ ἴσως εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐντείνῃ τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τοιούτους, καθ' ὅσον εἶνε λιαν ἀπίθανον ὅτι θὰ δυνηθῇ ν' ἀνταγωνίζεται τὴν Ρωσίαν, τὴν Ρουμανίαν, τὴν Ἄπω Ανατολήν, τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, τὸν Καναδᾶν ἢ τὴν Αὐστραλίαν. Ἄλλ' ἐξ ἄλλου, ἀπαξ τῆς αὐταρκειᾶς ἐπιτευχθείσης, τὸ ὑπόλοιπον τῶν γαιῶν θὰ καλλιεργεῖται διὰ μᾶλλον πρὸσοδοφόρων φυτειῶν λ. χ. καπνοῦ, βάμβακος, λιναρίου, παραγωγῆς μετάξης κλπ. διὰ τὰς ὁποίας ἰδίως αἱ Μακεδονικαὶ πεδιάδες εἶνε καταλληλότεραι.

Ε'. Τρόπος ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Βεβαίως τὰ ἔργα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἐπιτεῦξιν τῶν ὡς ἄνω καταπληκτικῶν ἀποτελεσμάτων δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῶσιν εἰς ἕν ἔτος οὐδὲ εἰς δέκα.

Πρὸς τοῦτο ἐλλείπουσι καὶ τὰ χρήματα καὶ αἱ χεῖρες καὶ πρὸ παντὸς τὸ θάρρος τῶν Ἑλληνικῶν κεφαλαίων δι' ἀγροτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο προτιμᾷ τὴν σήμερον νὰ κατατίθεται εἰς τὰς Τραπεζὰς ἕναντι μικροτάτου σχετικῶς τόκου, σχηματίζον τοιοῦτοτρόπως νέα τέλματα ἐπίσης ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ὡς καὶ τὰ τέλματα περὶ ὧν ἀνωτέρω γίνεται ὁ λόγος.

Προκειμένον περὶ τοσοῦτον εὐρέως προγράμματος πραγματοποιήσεως ἐκμεταλλεύσεως ἐκτάσεων ἀνερχομένων εἰς ἑκατομύρια στρεμμάτων διεσκορπισμένων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ εὐρισκομένων ὑπὸ διαφόρους συνθήκας εἶνε δυσκολώτατον νὰ ὑποδείξῃ τις γενικὸν τρόπον πραγματοποιήσεως τοῦ προγράμματος αὐτοῦ.

*Ἐκαστον ἔλος, ἐκάστη χέρσος ἐκτασίς ἢ ἡδη καλλιεργουμένη τοιαυτὴ ὀφείλει νὰ ἐξετασθῇ ἰδιαίτερος καὶ διάφοροι οἰκονομικαὶ λύσεις νὰ ἐφαρμοσθῶσιν δι' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν.

Αἱ πρὸς ἐξυγιάνειν γαῖαι ὑποδιαίρουνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας τοῦτέστι τὰς τοιαύτας μικρῶν σχετικῶν ἐκτάσεων καὶ εἰς τοιαύτας τῶν μεγάλων ἐλῶδων καὶ τῶν ἐκτεταμένων χέρσων ἐκτάσεων. Τὰ ἔργα πρὸς ἐξυγιάνειν καὶ ἄρδυσιν τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας ἐκτάσεων προτείνεται ὅπως κατασκευασθῶσι τῇ πρωτοβουλίᾳ ἐντοπίων συνεταιρισμῶν καὶ διὰ συνάψεως εἰδικῶν ταμείων ἐγγυημένων δι' εἰδικῶν νόμων ἀναγκαστικῆς φορολογίας. Ἡ φορολογία αὕτη θὰ ποικίλλῃ συμφώνως πρὸς τὰς ὀφελείας τὰς προκυπτούσας ἐκ τῶν ἔργων.

*Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεγάλας ἐλώδεις ἐκτάσεις καὶ τὰς ἐκτεταμένας χέρσους τοιαύτας, ὡς λ. χ. τῆς κοιλάδος Ἀξιοῦ, τῶν του Σερμῶνος, τῶν τεναγῶν Φιλίππων, τῶν ἐλῶν Σαρὶ Γκιόλ, τοῦ Ἀράχθου, Λούρου κτλ., ὧν τὸ μέγιστον μέρος ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον προτείνεται ἡ σύστασις ἀγροτικῶν προνομιοῦχων ἐταιρειῶν.

Αἱ ἐταιρεῖαι αὗται ὧν τὰ προνόμια ὀφεί-

λον να ὄσι μακρᾶς διαρκείας θὰ κατασκευάζωσι πάντα τὰ ἔργα καὶ θὰ συντηρῶσι ταῦτα καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου, εἴτε ἐκμεταλλεύμεναι τὰς γαίας δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμόν, εἴτε ἐκποιῶσαι τὰς διὰ χρεωλυτικῶν δόσεων. Τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον θὰ παρέχη εἰς τὰς Γεωργικὰς αὐτὰς Ἑταιρείας πᾶσαν λογικὴν εὐκολίαν κατασκευῆς τοῦ ἔργου θὰ ἐπιφυλάξῃ δι' ἑαυτὸ τὴν ὑστάτην ἐπίβλεψιν καὶ συμμετοχὴν εἰς τὰς καθαρὰς προσόδους κατὰ κλίμακα αὐξάνουσας σὺν τῇ αὐξήσει τῶν κερδῶν.

Φρονεῖται ὅτι ἡ σύστασις Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς ἐνισχυομένη διὰ ξένων κεφαλαίων θὰ συνέτεινε τὰ μέγιστα πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέυρξιν χειρῶν οἱ μὲν ἐντόπιοι πληθυσμοὶ ἐπαρκοῦν διὰ τὰς μικρότερας ἐξυγιανθησομένας ἐκτάσεις, ἐνῶ διὰ τὰς μεγάλας Μακεδονικὰς προτείνεται ἡ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων.

Μετὰ τὴν πρώτην ἐπιτυχῆ ἀποκατάστασιν τῶν ἀποίκων ὁ ἐπίλοιπος Ἑλληνικὸς Γεωργικὸς πληθυσμὸς θὰ προστρέξῃ ἀθρόως παῦρον διὰ μακρῶν σειρῶν ἐτῶν να μεταναστεύῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐνθα οὐδὲ περισσότερον κέρδι οὐδὲ εὐνοικότερας συνθήκας δύνανται νὰ εἶθῃ.

Δ'. Μετανάσται.

Ὁ κ. Γενίδουνας ἐπιμένων ἐπὶ τῆς προτάσεως πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν μεταναστευόντων πληθυσμῶν εἰς τὸ νὰ ἀποκαταθίστανται εἰς τὰ ἐξυγιανόμενα ἔδαφῃ περιγράφῃ τοὺς ἀθλίους ὄρους ὑφ' οὓς οὗτοι ἐργάζονται ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐνθα τὴν εἶδε ἰδίως ὄμμασι καὶ τὰς ἀσθενείας ἀπινὰς ἀποκομίζουσι.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτησίως καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεταναστευόντων δὲν εἶνε κανονικὸς ἕνεκα τῶν ἐπανηλειμένων ἐπιστρατεύσεων καὶ συνεπῶν ἀπαγορεύσεων. Ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἦτο κατὰ τὰ προπολεμικὰ ἔτη (1909-11) 22,000 ἄτομα περίπου, τὰ δὲ ἐμβασθέντα ποσὰ ἀνῆλθον εἰς 76 ἑκατομύρια δραχμῶν κατὰ τὸ 1910 καὶ 67 ἑκατομύρια κατὰ τὸ 1911.

Διὰ τὸν νέον τριπλασιασθέντα ἀριθμὸν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ κανονικὰς πολιτικὰς συνθήκας ἐτησίως μεταναστευόντων ὡς οὐχὶ κατώτερον τῶν 60,000.

Ἐὰν νῦν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ δύο τρίτα μόνον αὐτῶν διαμένοντα ἐνταῦθα καὶ ἐπιδιδόμενα εἰς τὴν καλλιέργειαν ἤθελον καταρτίσῃ οἰκογένειαν καὶ ὅτι ἐκάστη οἰκογένεια ἀπαιτεῖ μὲν πρὸς

συντήρησίν τῆς 50 στρέμματα, δύνανται ὅμως διὰ αὐτοκαλλιέργειας νὰ ἐξυπηρετήσῃ 75 στρέμματα, δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι αἱ 40,000 αὐταὶ οἰκογένειαι θὰ ἠδύναντο νὰ καλλιερῆσον ἐτησίως 3 ἑκατομύρια στρέμματα.

Ὑπελογίσασαμεν ἀνωτέρω ὅτι τὰ καθαρὰ ἐτήσια κέρδη ἐξ ἐντατικῆς καλλιέργειας (οἱ δὲ μετανασάται να ἐργάζωνται ἐντατικῶς) κυμαίνονται μεταξὺ 140 καὶ 180 δραχμῶν κατὰ στρέμμα συμπεριλαμβανομένων καὶ 60 δραχμῶν δι' ἡμερομίσθια, ἀλλὰ προβλεπομένων τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων εἰς τὸ τρίτον περίπου τῶν σημερινῶν καὶ δραχμῆν εἰς τὸ ἄριον.

Τὸ δλικὸν ἐπομένως κέρδος τῶν 40 000 τούτων μεταναστῶν θὰ ἐκυμαίνοτο μεταξὺ 420 καὶ 450 ἑκατομμυρίων ἐτησίως με δραχμῆν εἰς τὸ ἄριον.

Μὲ τὰς σημερινὰς τιμὰς δημοτικῶν καὶ τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς οἱ αὐτοὶ καλλιερῆται θὰ ἠδύναντο νὰ παρέξωσι προϊόντα ἀξίας 3,000,000 X 0,25 X 3500 = 2,525,000 000 δραχμῶν, τοῦτέστι ποσὸν τριπλάσιον τοῦ τὴν σήμερον ἀποστελλομένου ὅπερ ἀνέχεται εἰς 800 ἑκατομύρια περίπου ἐτησίως.

Συγχρόνως δὲ οἱ καλλιερῆται οὗτοι θὰ ἔχουν ὑγιεινὸν καὶ εὐτυχεῖ βίον ἀποίκων ἐντὸς τῆς πατρίδος αὐτῶν χώρας ἀντὶ τοῦ ἀνθυγιεινοῦ βίου καὶ τῶν ταλαιπωριῶν, ἃς διάγουσιν εἰς τὴν ξένην.

Δὲν γνωρίζομεν ποῖαι εἶνε αἱ ὠφέλειαι τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν παρὰ τῶν μεταναστατῶν ἀποστελλομένων κεφαλαίων.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὅμως ὑπολογισθέντων ποσῶν τὸ Δημοσίον θὰ εἰσέπραττεν εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως περὶ τὰ 20% τοῦτέστιν 80 ἕως 100 ἑκατομύρια ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας καὶ δραχμῆν εἰς τὸ ἄριον καὶ ἡμισὶν περίπου δισεκατομύριον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποδείξωμεν ἄλλα μέσα πρὸς καταστολὴν τῆς μεταναστεύσεως ἐκτὸς τῆς καταλλήλου προπαγάνδας. Οἱ ὡς ἄνω ἐν τούτοις ἀριθμοὶ εἶνε ἀφ' ἐαυτῶν ἐπαρκούντως ἐθγλωττοὶ ὥστε νὰ ἐνθαρρύνωσιν τόσον τοὺς ἀρμοδίους ὅσον καὶ τὸν τύπον νὰ πράξωσι τὸ καθήκον τῶν.

Ε'. Ὑδραυλικαὶ δυνάμεις.

Ἐτέρα πηγὴ πλοῦτου διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶνε αἱ ὑδραυλικαὶ αὐτῆς δυνάμεις αἰτινες οὐχὶ μόνον ὑφίστανται ἀφθονώταται ἐν τῇ χώρᾳ, ἀλλὰ συγχρόνως δύνανται νὰ παραγορηθῶσιν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ εὐνοικωτάτας οἰκονομικὰς συνθήκας.

Διὰ τῆς κατασκευῆς ὑψηλῶν φραγμάτων

συγκρατήσεως και θνθμίσεως (μέχρι 100 μέτρων) υπολογίζεται ότι δύνανται να κατασκευασθῶσιν ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικῶς χρησιμοποίησι- μοι ὑδροηλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις δυνάμεως 1 350 000 ἵππων περίπου, δι' ἐτησίαν ἐργα- σίαν 3000 ὥρων, ἐνῶ ἡ ὀλικὴ δύναμις παντὸς εἰδους μηχανημάτων ἐγκατεστημένων σήμερον ἐν Ἑλλάδι, συμπεριλαμβανομένων και τῶν νή- σων εἶνε 10686 ἵπποι ἐξ οὗ 40858 εἰς τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ και περίχωρα.

Πρὸς χρησιμοποίησιν τοῦ ὑδραυλικοῦ πλοῦ- του τῆς χώρας προτείνονται ἠλεκτροχημικαὶ ἐγκαταστάσεις παντὸς εἰδους, οἷαι κατασκευῆ χάρτου, σόδας, ὑάλου, κιβωτίων διὰ πετρέλαια, ὑφαντουργεῖα τροφοδοτούμενα ἐκ τῆς ἀναπτύ- ξεως τῆς καλλιέργειας τοῦ βράμβακος, μεταξορ- γεῖα, βυρσοδεψεία, λιπασαμάτων ἐκ τοῦ ἄζωτου τοῦ ἀέρος κτλ.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων ἀποκρούεται, ἐν τῷ ἄρθρῳ, πᾶσα κοινο- τικὴ ἢ Δημοτικὴ τάσις και προτείνεται ἡ διὰ παντὸς λογικοῦ τρόπου ἐνθάρρυνσις τῆς ἰδιω- τικῆς πρωτοβουλίας.

Τὸ Δημόσιον ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνα- γνώρισιν τοῦ ὑδραυλικοῦ πλοῦτου τῆς χώρας συντάσων χάρτην ὑδραυλικῶν δυνάμεων και γενικοὺς προϋπολογισμοὺς κατασκευῆς και ἐκμεταλλεύσεως.

Πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται εἰδικὸς νόμος παρα- χωρήσεως και ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων δι' οὗ αἱ παραχωρήσεις θὰ γίνονται εὐκόλως και ταχέως και κατὰ τρόπον προφυ- λάσσοντα ἀπὸ τὰς κερδοσκοπίας, ἀλλ' ἐνθαρ- ρύνοντα τὴν ἰδιαίτην πρωτοβουλίαν.

ΣΤ'. Λιμένες.

Ἡ ἐξαιρετικὴ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἑλλά-δος, ἥτις κεῖται ἐπὶ τῶν μεγάλων θαλασσιῶν ὁδῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν μεταξὺ τῆς ἐγγύς και τῆς Ἀπῶ Ἀνατολῆς και τοῦ Εὐξείνου Πόν-του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς Κεντρικῆς και Δυτικῆς Εὐρώπης, οἱ φυσικοὶ αὐτῆς λιμένες, και οἱ σύν- δεοὶς αὐτῆς, μὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ σιδηροδρομικὰ αὐτῆς δίκτυα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἡ ἔμφυτος κλί-σις τοῦ Ἑλληνος εἰς ἐμπορικὰς και ναυτιλιακὰς ἐπιχειρήσεις και ἄλλοι παρόμοιοι λόγοι συντρέ- ξουσιν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος και ἰδίως τὸν Πειραιᾶ κέντρα ἐντα- τικωτάτης ἐμπορικῆς κινήσεως.

Πρὸς τοῦτο ὁμως ἀπαιτεῖται ἐν πρώτοις τε- λεία τεχνικὴ διασκευὴ και ἀρτίος ἐφοδιασμός διὰ μηχανημάτων τῶν φυσικῶν λιμένων τῆς χώρας.

Ὡς βάσις συγκρίσεως τίθεται ὁ λιμὴν Πει-

ραιῶς μὲ τὴν πρόσθετον παρατήρησιν ὅτι τὰ λε- γόμενα περὶ αὐτοῦ ἀληθεύουσιν κατ' ἀναλογίαν και διὰ τοὺς ὑπολοίπους λιμένας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὰς ἐπισημοὺς στατιστικὰς εἰσῆχθησαν εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς κατὰ τὸ 1919, 852,000 τόνοι ἐμπορευμάτων παντὸς εἰδους.

Διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον οὐδεμία διαθέσι- μος στατιστικῆ ὑπάρχει. Δυνάμεθα ἐν τούτοις νὰ παραδεχθῶμεν τοῦτο ὡς ἀνελθὸν εἰς 350 000 τόνους.

Οὕτω τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων και ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ λιμένος Πει- ραιῶς ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1919 εἰς 1.200,000 τό- νους.

Διὰ τὴν ἐπιβατικὴν κίνησιν οὐδεμία στατι- στικὴ ὑπάρχει. (Αἱ ἐλλείψεις αὗται πλήρως στα- τιστικῶν ἀποτελοῦσι ἤδη αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἀπόδειξιν ἀσυγχωρήτου ἀμελείας, τῶν περὶ τὰ λιμενικὰ ἐνδιαφερομένων).

Κατὰ τὰς στατιστικὰς ἐν τούτοις τῆς ἀνωτά- τῆς, διευθύνσεως Μεταφορῶν ἐπιβιβάσθησαν εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς και ἐπὶ μόνον τῶν ἐπιτεταγμένων παρὰ τῆς Διευθύνσεως ἀτμο- πλοίων 1.800 000 ἐπιβατῶν μὴ συμπεριλαμβα- νομένων και τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ. Διὰ δὲ τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη δυνάμεθα ἐσπομένως νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν κίνησιν τῶν εἰσερχομένων και ἐξερχομένων ἐπιβατῶν εἰς τοὐλάχιστον 3,600 000 ἄτομα.

Ἡ κίνησις τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἐνεργεῖται διὰ λέμβων μὲν ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ σύνολον τῶν ἐπιβατῶν, διὰ φορηγίδων δὲ διὰ τὸ πλεῖ- στον τοῦ ἐμπορίου. Συνῆδηαι βαρύνταται.

Ἐφαρμοζοῦντες εἰς τὸ ἐμπόριον τὴν ταξινό- μησιν τῶν στατιστικῶν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτρο- πῆς, τὰς τιμὰς τοῦ «Κανονισμοῦ τῶν φορτω- εκφορτωτικῶν ἐξόδων, τὰ ἔξοδα ἐκτελωνίσεως, μεταφορὰς εἰς ἀποθήκας, καθυστερήσεως ἐπὶ φορηγίδων και προσθέτοντες μικρὸν ποσὸν ἀνὰ τόνον διαφθορὰν και κλοπὰς, υπολογίζο- μεν ὅτι τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον ἐπιβαρύνεται ἐτησίως μὲ 50 τοὐλάχιστον ἑκατομμύρια δραχ- μῶν ἢ μὲ 60 περίπου δραχμὰς ἀνὰ τόνον παν- τὸς εἰδους ἐμπορεύματος, χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ζημίας, αἰτινες ἐπέρχονται ἔνεκα τῶν πάσης φύσεως καθυστερησῶν.

Διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον ἠλείπουσι στοι- χεῖα υπολογισμοῦ. Ἐὰν ἐν τούτοις παραδεχθῶ- μεν τὰ ἔξοδα φορτώσεως και μεταφορὰς εἰς τὸν λιμένα ὡς ἀνερχόμενα εἰς τὸ ἥμισυ τῶν ἐξόδων τῶν ἐπιβαρυνόντων τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον, ἔχομεν ἐτησίως ἐπιβαρύνσιν 10½ ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἐὰν τέλος παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ ἐπιβάτα

ἐπιβαρύνονται με τρεις δραχμὰς μόνον ἀνά ἄτομον ἢ ἐτησίᾳ ἐπιβαρύνουσιν αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 108 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ ὀλικὴ ἐπιβαρύνουσι ἐπομένως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν κυκλοφορούντων ἐπιβατῶν ἀνέρχεται εἰς 71,3 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἢ 195,000 ἕως 200,000 δραχμὰς ἡμερησίως.

Ἴνα κατανοήσῃ τις τὴν ζημίαν ἣτις ἐπέρχεται εἰς τὸ ἐμπόριον ἐκ τῶν συνθηκῶν τούτων, ἀναφέρομεν ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ λ.χ. ὑπελόγιζον προπολεμικῶς ὅτι λιμὴν οὐτινος αἱ συνθηκῆαι ἐπιβαρύνουσι τὸ ἐμπόριον πλέον τῆς 1,00 λιρέτας ὥφειλε νὰ διαρρυθμισθῇ πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων.

Ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο πενταπλασιάσωμεν ἕνεκα τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ κυκλοφορία τῶν ἐπιβατῶν ἐν Πειραιεὶ ὀφείλει νὰ ἐπιβαρύνηται μὲ μόνον 6 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἀντὶ τῶν 71,3 ὡς ἄνω ὑπολογισθέντων.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ δαπανᾶται εἰς ἐργατικά καὶ πληρωμὴν μεταφορικῶν μέσων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ πλούτου οἱ εἰς τοιαύτας ἐργασίας ἀσχολούμενοι νὰ ἐξεύρωσιν ἕτερον ἐπίσης προσοδοφόρον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀνετώτερον καὶ ὑγιεινότερον τρόπον ζωῆς.

Δὲν ἐπιμένομεν περισσότερον εἰς τὴν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἐπιβαλλομένην ἀνάγκην διαρρυθμίσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς.

Οἱ ὡς ἄνω ἀριθμοὶ εἶνε ἐπαρκούντως εὐγλωττοι.

Πρὸς κατασκευὴν τῶν ἔργων λιμένος Πειραιῶς προτείνεται ὅπως μετὰ τὴν κατασκευὴν τμήματος ἢ τοῦ ὅλου μήκους τῶν κρηπιδομάτων, τῶν συναφῶν συνδέσμων συγκοινωνίας καὶ ἀποθηκῶν, τὸ ἐμπόριον μὴ ἀπαλλαγθῆν ἐξ ὀλοκληρίας τῶν ἐξόδων τῶν 60 δραχ. ἀνά τόνον, ἅτινα ἐπιβαρύνουσι αὐτὸ σήμερον, οὐδὲ οἱ ἐπιβάται τοῦ ὀλικοῦ ποσοῦ τῶν 3 δραχμῶν ἀνά ἄτομον, ἃς πληρώνουσιν τὴν σήμερον δι' ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν.

Ὑπολογίζεται ὅτι ἐὰν ὁ λιμενικὸς φόρος αὐξηθῇ κατὰ 20 δραχμὰς ἀνά τόνον θὰ ἐπέλθῃ καθαρὰ πρόσσδος 15 δραχμῶν ἀνά τόνον, ἣτοι δι' 1,5 ἑκατομμύρια τόνους 22,5 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως. Ἐὰν ἐξ ἄλλου ἕκαστος ἐπιβάτης ἐπιβαρυνθῇ μὲ 1¹/₂ δραχμὴν ἀπαλλαγῇ ὁμοῦ τῶν σημερινῶν ἐξόδων καὶ ἐνοχλήσεων, τὸ καθαρὸν ἐτήσιον εἰσόδημα θὰ ἀνέλθῃ εἰς 6.75 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως. Εἰς ταῦτα προστιθέμενα καὶ τὰ ὡς ἄνω 22,5 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ τὰ 5 ἑκατομμύρια τὰ περισ-

σεύοντα ἐτησίως ἐκ τῶν σημερινῶν λιμενικῶν φόρων ἀναβιβάζουσιν τὸ ποσὸν τῶν καθ' ὧν ἐτησίως προσόδων τοῦ λιμένος εἰς 39,25 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐπαρκεῖ πρὸς ἐξυπηρέτησιν, μὲ τόκον 8% τῶν 130 ἑκατομμυρίων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν πρώτην διαρρυθμίσιν τοῦ λιμένος καὶ πρὸς ἀπόσβεσιν αὐτῶν ἐντὸς πενταετίας.

Ἐντὸς μιᾶς ἐπὶ πλέον τριετίας, ὁπότε αἱ καθαρὰί πρόσσοδοι θὰ ὑπερβαίνουσι τὰ 40 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως, θὰ εἰσπραχθῶσιν ἕτερα 120 ἑκατομ. δραχμῶν τοῦτέστι ποσὸν ἐπαρκέστατον διὰ τὴν τελικὴν διαρρυθμίσιν τοῦ λιμένος καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν προσηκόντων μέσων συγκοινωνίας μετ' αὐτοῦ.

Ὑποθέτομεν ὅτι οὐδεὶς ἐπιβάτης καὶ οὐδεὶς ἔμπορος θὰ ἀρνηθῇ τὴν προτεινομένην αὐξήσιν τῶν λιμενικῶν φόρων, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μεν τὰ τὴν σήμερον ἐπιβαρύνοντα αὐτὸν ἔξοδα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰς παντοειδεῖς ἄλλας ζημίας, καθυστερήσεις καὶ ἐνοχλήσεις εἰς ἃς ὑποβάλλεται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι θὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τέλειον λιμένα ἐφωδιασμένον μὲ πάσας τὰς ἀπαιτουμένας εὐκολίας ἐναποθηκεύσεως, φερτώσεως, καὶ ἐκφορτώσεως, κυκλοφορίας κλπ.

Βεβαίως οὐδεμία ἀνάγκη παρουσιάζεται διὰ τὴν ἐντὸς δεκαετίας ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου πρὸς κατασκευὴν τῶν λιμενικῶν ἔργων.

Διὰ τῶν ὡς ἄνω ὑπολογισμῶν ἠθελήσαμεν ἀπλῶς νὰ ὑποδείξωμεν πόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἐπιβαρύνουσι τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου ἐν γένει ἐκ τῆς παρουσίας καταστάσεως τοῦ λιμένος καὶ πῶς μικρὸν σχετικῶς κλάσμα τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης καταλλήλως δαπανώμενον δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἄρσιν αὐτῆς καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς χώρας, συνεπῶς δὲ καὶ τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς.

Διὰ τοὺς ἐπιλοίπους λιμένας τῆς Ἑλλάδος ἰσχύουσαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον αἱ αὐταὶ συνθηκαὶ ὡς καὶ διὰ τὸν Πειραιᾶ. Ἰδίως ὀφείλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τοὺς λιμένας Θεσσαλονίκης καὶ Σμύρνης, οἵτινες ἐξυπηρετοῦσι εὐρείας ἐνδοχώρας, ἀνηκούσας κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ξεῖα Κράτη καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων κινδυνεύει νὰ ἀποτραπῇ ἀνεπιστρεπτεῖ τὸ ἐμπόριον διὰ λόγους εὐνοήτους τοῖς πᾶσι.

Ζ'. Συμπέρασμα.

Ἐκ τοῦ συμπεράσματος τοῦ ἀρθροῦ τοῦ «Μέλλοντος» ἀποσπῶμεν τὴν ἐξῆς περιχοπὴν. Τὰ ἐξαγόμενα τῶν ὑπολογισμῶν ἡμῶν ἀνῆλ-

θον ἐκάστοτε εἰς δισεκατομμύριον καὶ ὡς ἐκ τούτου τινὲς ἴσως χαρακτηρίσωσιν αὐτὰ ὡς φαντασμαγορίας. Πᾶς τις ἐν τούτοις, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ οἰανδήποτε ἀρεστὴν ἔκπτωσιν συμφώνως πρὸς τὸ ἐλλείπον αὐτῷ θάρος, τὴν καλὴν θέλησιν ἢ τὴν μυωπίαν του.

Τὰ οὗτω μειωθέντα ποσὰ τῶν ὑπολογισμῶν ἡμῶν θὰ παραμείνωσιν πάντοτε ἕλιγιώδη καὶ ἐπαρκέστατα ὅπως ἐμπνεύσωσιν εἰς ἡμᾶς πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, τὴν οἰκουμένην αὐτῆς εὐρωστίαν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος αὐτῆς.

Τοῦτο δὲ κατὰ τοσοῦτο μάλλον, καθόσον ἐκτός τῶν παρ' ἡμῶν ἐκτεθέντων τρόπων ἐμπλουτισμοῦ καὶ ἀννψώσεως τῆς δραχμῆς ὑπάρχουσι καὶ πλείστοι ἄλλοι τοιοῦτοι διὰ τοὺς ὁποίους τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐρεῦνης ὀφείλουσι νὰ λάβωσιν οἱ σχετικῶς ἀρμοδιώτεροι ἡμῶν.

Ἡ πραγματοποίησις αὐτῆ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πλοῦτου ἀποτελεῖ ἐκτενέστατον πρόγραμμα, οὗτινος τὴν ἐναρξιν πρὸς ἐκτέλεσιν δὲν δικαιοῦμεθα ν' ἀναβάλωμεν ἐπὶ πλέον. Ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ συγκρατήσωμεν τὰ ἀποκηθέντα καὶ ἔχωμεν τὴν ἀξίωσιν νὰ συγκαταλεγώμεθα μετὰ τῶν εὐημερούντων Κρατῶν καὶ τῶν προοδευτικῶν καὶ μὴ θνησιγενῶν ἔθνῶν ὀφείλομεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ ταχύτερον. Πρὸ τοῦτο ἔχομεν πᾶσαν τὴν ἀπαιτούμενην εὐφυΐαν.

Θὰ ἔχωμεν καὶ τὸ ἀπαιτούμενον θάρος καὶ ἐπιμονήν; Τοῦτο εἶνε τὸ πρόεχον.

Ἡμεῖς κρίνοντας ἐκ παρὶ βολῆς ἀπὸ τὴν ἀδάμαστον θέλησιν καὶ τὸ θάρος, μεθ' ὧν τὸ ἔθνος ἀνέρχεται ἀπὸ αἰῶνος ἤδη τὴν ἀνωφέρειαν τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ, ἔχομεν τὴν ἀκράδαντον πεποιθῆσιν ὅτι τὸ αὐτὸ ἔθνος συμπληροῦν τὴν ὑπολειπομένην μικρὰν πλέον ἀνάβασιν θὰ στρέψῃ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν καὶ προσπάθειαν εἰς ἔργα εἰρήνης καὶ ἐκπολιτισμοῦ καὶ θὰ ἀτενίσῃ εἰς ἐκτεταμένους ὁρίζοντας δράσεις καὶ εὐημερίας ἀνακαρζῶν μετ' αὐτοπεποιθήσεως «Τὸ μέλλον μοι ἀνήκει».

ΤΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΕΝ Τῷ ΝΕῶ ΣΧΕΔΙῶ ΤῶΝ ΑΘΗΝῶΝ

Κατὰ τὰς περὶ Τμημάτων πόλεων θεωρίας τὸ βιομηχανικὸν εἶναι τὸ Τμήμα ἐν τῷ ὁποίῳ ὀφείλουσιν ὑποχρεωτικῶς νὰ ἐγκατασταθῶσιν αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, τὸ μὲν χάριν αὐτῆς τῆς

πόλεως, διὰ λόγους ὑγιεινῆς καὶ ὠφαιότητος, τὸ δὲ χάριν αὐτῆς τῆς βιομηχανίας, διὰ νὰ καταστῇ δηλαδὴ δυνατὴ οἰκονομικῶς ἢ ἐγκατάστασις τῶν τεχνικῶν ἐκείνων μέσων (ὁδοί, σιδηρόδρομοι, διώρυγες, διοχευσεῖς κλπ.) διὰ τῶν ὁποίων αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις θὰ δυνηθῶσι νὰ φθάσωσι τὸ ἀνώτατον ὄριον οἰκονομικῆς ἀποδόσεως. Ὡς ἐκ τῶν ἀπαιτούμενων εἰδικῶν τούτων ἐγκαταστάσεων, κυρίως ὁμως διότι πρέπει νὰ εὐρίσκειται ἔξω τῆς πρὸς τὴν πόλιν φορᾶς τῶν κυριαρχούντων ἀνέμων ἢ περιοχῇ ἐν ἣ πρέπει νὰ ἐγκατασταθῇ τὸ ἐν λόγῳ Τμήμα δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀποτελῇ πραγματικῶς τμήμα τῆς πόλεως, κατ' ἀνάγκην ἄρα θὰ ἀποτελῇ προάστειον αὐτῆς.

Ἡ ἴδρυσις ὁμως τοῦ προαστείου τούτου ὀχι μόνον εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἔργον δαπανηρὸν διὰ τὰς ἀπαιτούμενας εἰδικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὴν σπατάλην χώρου, ἀλλὰ προκαλεῖ συγχρόνως καὶ τὴν γέννησιν δλοκλήρου ἀλύσεως ζητημάτων ἐν σχέσει πρὸς τὴν σύνδεσιν τοῦ Σχεδίου τῆς πόλεως τὰ ὁποῖα θὰ δεσμεύουσι τὸν συνθέτην—σύνδεσις τοῦ προαστείου μετὰ τῆς πόλεως, διάταξις τῶν ἄλλων Τμημάτων τῆς πόλεως οὐμβιβαζομένη πρὸς τὴν γειτονίαν τοιοῦτου προαστείου, ἐργατικοὶ συνοικισμοὶ κλπ.

Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ἐξετασθῇ προηγουμένως ἂν ἡ ἴδρυσις τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀναποκρίνεται εἰς ἀναπόδραστον ἀνάγκην ὑπάρχουσαν, ἢ τοῦλάχιστον μέλλουσαν κατὰ πρόγραμμα ἢ σπουδαίως βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς πόλεως.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ἢ γειτονία τοῦ μεγάλου βιομηχανικοῦ κέντρου Πειραιῶς θὰ καθίσταται κωμικὸν τοιοῦτον πρόγραμμα. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην αὐτὴ δὲν ὑφίσταται. Διότι τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Ἀθῆναις εἶναι μικροβιομηχανία καὶ βιοτεχνία ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι εἶτε εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχωσιν εἰς πᾶσαν περιοχὴν τῆς πόλεως, διότι τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν σχεδὸν καθημερινὴν καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἔχουσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς (χειροτέχναι, σιδηρουργοί, ξυλουργοί, ὕδραυλικοὶ κλπ.) εἶτε εἶναι ἀδύνατον, νὰ εὐρίσκωνται ἔξω τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος τῆς πόλεως καὶ χωριστὰ ἢ ἀρκετὸν ἀπέχουσαι τοῦ κυρίου πρατηρίου, διότι θὰ καθίστα προβληματικὴν τὴν ὑπαρξίν των καὶ θὰ παρήλλαζε τὸν τύπον τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ σχετικῶς καλλιτεχνικῆς εἰς καθαρῶς βιομηχανικὴν (ῥαφεῖα ὑποδηματοποιεῖα, γυναικεία ἀμφιέσεις κλπ.), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καλῶς ἢ κακῶς δὲν θὰ ἦτο ἐπιθυμητὸν ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου κοινου· ἐν ᾧ ἄλλαι εἶναι ὑποχρεωμέναι νὰ προσφέρωνται πρόχειραι, διότι ἄλλως, ὡς μὴ